

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลบางแพ-วังเย็น

(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)

อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ในโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

เรียบเรียงโดย สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

สารบัญ

ลำดับ	หัวข้อ	หน้า
๑	บทนำ	
	- หลักการและเหตุผล	๔
	- วัตถุประสงค์	๕
	- บริบททั่วไปของจังหวัดราชบุรี	๖
	- สถานการณ์ด้านการเกษตรในจังหวัดราชบุรี	๑๑
	- บริบทตำบล	๑๓
๒	หลักแนวคิดและบทวิเคราะห์	
	- หลักแนวคิด	๒๔
	- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๒๔
	- นโยบายเกษตร ๔.๐	๒๔
	- ราชบุรีเมืองเกษตรสีเขียว	๒๙
๓	ยุทธศาสตร์การเกษตรของตำบล	
	- วิสัยทัศน์	๓๒
	- ยุทธศาสตร์	๓๒
๔	แผนงานโครงการตามยุทธศาสตร์	๓๓

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ มาตรา 33 สภาเกษตรกรจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรภายในจังหวัด ประสานนโยบายและการดำเนินงานระหว่างองค์กรเกษตรกร เกษตรกร สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มขององค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกรในจังหวัด รูปแบบต่างๆ เสนอแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อบูรณาการเป็นแผนแม่บทเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาการฝึกอบรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี แก่เกษตรกรและยุวเกษตรกรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างครบวงจรและยั่งยืนเสนอแนะนโยบายและแนวทางในการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรมทั้งราคาผลผลิต ที่ไม่เป็นธรรมต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกร แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการใดๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลโดยมีสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด คณะผู้ปฏิบัติงานระดับตำบล ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่นราชชาวบ้าน กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาในตำบล และได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตำบล จำนวน 104 ตำบล

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

บทนำ

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบน มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นลำดับ จนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าวครั้งนั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ตำบลอย่างมาก เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทุกเรื่องทุกสาขาทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ข้อมูลปัญหาความต้องการต่าง ๆ ที่ได้จากพื้นที่เหล่านั้นถือเป็นข้อมูลจริงที่เกิดจากปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรโดยตรง ในเรื่องที่มีความเร่งด่วนสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ให้ความสำคัญเร่งนำเสนอรัฐบาล ในลักษณะข้อเสนอเชิงนโยบายและพบว่าเมื่อเวลาผ่านไปปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ สภาเกษตรกรแห่งชาติจึงได้หยิบยกเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลขึ้นมาดำเนินการอีกครั้ง โดยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหา ร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเองพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางการเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน ๕ เรื่องหลักให้บังเกิดผลแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบล และหลังจากที่สภาเกษตรกรได้ดำเนินการเรื่องนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๖ เรื่อง ได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

(Zoning) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และธนาคารสินค้าเกษตร ซึ่งได้มุ่งเน้นพื้นที่ดำเนินการในระดับตำบลเช่นเดียวกับโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ และสภาเกษตรกรจังหวัดกำลังดำเนินการอยู่

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน ตำบล ส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรม หรือ SMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งในระดับนั้นได้ จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้ “โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร

๒. จัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิม และเชื่อมโยงเครือข่าย

๓. ปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

บริบททั่วไปของจังหวัดราชบุรี

"จังหวัดราชบุรี" มีชื่ออันเป็นมงคลยิ่ง หมายถึง "เมืองพระราช" เป็นเมืองเก่าแก่ เมืองหนึ่งของประเทศไทย จากการศึกษาและขุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่าดินแดน แถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต จากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุจำนวนมาก ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนถึงค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้เคยดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา และตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเมืองราชบุรีเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญ เป็นสมรภูมิการรบหลายสมัย โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช ได้ยกทัพมาตั้งรับศึกพม่าในเขตราชบุรีหลายครั้ง ครั้งที่สำคัญที่สุด คือ สงครามเก้าทัพ

ต่อมา พ.ศ. ๒๓๖๐ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาค โดยรวมหัวเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกันตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม ๖ เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี โดยตั้งที่บัญชาการมณฑล ณ เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ต่อมาเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเก่า และในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี) และในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้ย้ายที่บัญชาการจากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรีทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลองจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖ เมื่อได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็น "จังหวัดราชบุรี" จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ราบราบลุ่มแม่น้ำแม่กลองสู่ภูเขาสูง มีเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวเป็นแนวพรมแดนไทย-เมียนมาร์ตั้งอยู่ละติจูดที่ ๑๓ องศา ๐๙ ลิปดาเหนือ ถึง ๑๓ องศา ๕๗ ลิปดาเหนือ และลองติจูด ๙๙ องศา ๑๐ ลิปดาตะวันออก ถึง ๑๐๐ องศา ๐๓ ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕,๑๙๖.๕๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ เป็นร้อยละ ๑.๐๑ ของประเทศ และอันดับที่ ๔๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอบำม่วง และอำเภอกำแพงแสนจังหวัดกาญจนบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดราชบุรีแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๐ เป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม ระดับความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ปานกลาง พบมากทางด้านตะวันออกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอปากท่อและอำเภอวัดเพลง

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางลาดมาทางตะวันตกเป็นที่ลาดเชิงเนิน และที่ลาดเชิงเขา ระดับความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑๐๐ - ๗๕๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขา เป็นสายน้ำหลัก พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองฯ อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่งสำหรับพื้นที่ภูเขาสูง ระดับความสูงตั้งแต่ ๗๕๐ เมตรขึ้นไป พบกระจายเป็นกลุ่มทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณชายแดนมีเทือกเขาตะนาวศรีที่สูงชันด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมด้วยป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดราชบุรี ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ทำให้พื้นที่ที่ติดกับเทือกเขามีฝนตกน้อย โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศของราชบุรีมี ๓ ฤดู คือฤดูฝน มี ๒ ช่วง ช่วงแรก เริ่มเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ช่วงที่สอง เดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้มีฝนตกชุกและตกหนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจากเทือกเขาเป็นประจำทุกปี จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี พบว่า ปริมาณฝนมากที่สุดต่อเดือน วัดได้ ๔๔๑.๕ มิลลิเมตร เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ปริมาณฝนมากที่สุดต่อปี วัดได้ ๑,๕๑๓.๑ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และปริมาณฝนน้อยที่สุดต่อปี วัดได้ ๙๐๒.๗ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จากข้อมูลอุณหภูมิจากสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ ๙.๘ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน จากข้อมูล

อุณห์ภูมิของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณห์ภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

ข้อมูลการปกครอง/ประชากรและชาติพันธุ์

เขตการปกครองจังหวัดราชบุรี แบ่งเขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๐๑ ตำบล ๙๓/๓ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๓/๓ แห่ง

ตาราง : แสดงเขตการปกครองจังหวัดราชบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตั้งเมื่อ	จำนวน		การปกครองส่วนท้องถิ่น		
						เทศบาล	เทศบาล	อบต.
				ตำบล	หมู่บ้าน	เมือง	ตำบล	
๑	เมืองราชบุรี	๔๓๐.๒๙๘	วิ.ศ.๑๑๘	๒๑	๑๘๓	๑	๔	๑๓
๒	บ้านโป่ง	๓๖๖.๕๕๙	วิ.ศ.๑๑๔	๑๔	๑๘๓	๒	๔	๑๑
๓	โพธาราม	๔๑๓.๐๐๙	พ.ศ. ๒๔๓๖	๑๘	๑๕๖	๑	๘	๑๑
๔	ดำเนิน สะดวก	๒๑๐.๒๓/๑	พ.ศ.๒๔๕๕	๑๓	๑๐๕		๕	๘
๕	ปากท่อ	๓/๕๓.๘๓๕	วิ.ศ.๑๑๘	๑๒	๘๕		๒	๑๐
๖	จอมบึง	๓/๓๒.๐๕๔	พ.ศ. ๒๔๓๘	๖	๙๐		๒	๖
๗	บางแพ	๑๓๒.๕๙๓	พ.ศ. ๒๔๕๓	๓	๖๕		๒	๔
๘	วัดเพลง	๓๓.๘๙๒	พ.ศ. ๒๔๙๙	๓	๒๘		๑	๓
๙	สวนผึ้ง	๑,๐๐๕.๐๘	พ.ศ. ๒๕๒๖	๔	๓๓		๒	๔
๑๐	บ้านคา	๑,๐๒๖.๘๓	พ.ศ. ๒๕๕๐	๓	๔๑		-	๓
รวม				๑๐๑	๙๓/๓	๔	๓๐	๓/๓

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี สิงหาคม ๒๕๕๙)

จำนวนประชากรแยกเพศและครัวเรือน ณ สิ้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

จังหวัดราชบุรีมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๘๖๘,๓๕๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๓ เพศชายคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗๗

ตาราง : แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือน รายอำเภอ

อำเภอ	ประชากร			จำนวน
	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
เมืองราชบุรี	๙๙,๓๓๐	๑๐๒,๕๖๓	๒๐๑,๘๙๓	๒๓,๕๑๓
บ้านโป่ง	๘๒,๕๓๑	๘๙,๓๖๘	๑๗๑,๙๐๐	๑๙,๖๓๓
โพธาราม	๖๕,๕๖๓	๗๐,๘๘๔	๑๓๖,๔๔๗	๑๗,๕๒๕
ดำเนินสะดวก	๔๕,๐๑๘	๔๘,๖๗๓	๙๓,๖๙๑	๑๕,๕๖๘
ปากท่อ	๓๒,๘๖๓	๓๔,๒๒๓	๖๗,๐๘๖	๑๑,๗๑๖
จอมบึง	๓๑,๐๗๙	๓๒,๐๓๑	๖๓,๑๑๐	๑๓,๓๓๓
บางแพ	๒๑,๔๙๑	๒๓,๒๑๔	๔๔,๗๐๕	๕,๕๕๖
วัดเพลง	๕,๘๕๘	๖,๓๖๕	๑๒,๒๒๓	๒,๕๓๕
สวนผึ้ง	๒๖,๙๔๓	๒๔,๙๐๙	๕๑,๘๕๒	๖,๖๒๖
บ้านคา	๑๒,๘๐๓	๑๒,๑๘๙	๒๔,๙๙๒	๖,๐๑๓
รวม	๔๒๓,๕๒๓	๔๔๔,๘๒๗	๘๖๘,๓๕๐	๑๒๔,๙๒๐

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี สิงหาคม ๒๕๕๙)

วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงทางฝั่งตะวันตก ลาดมาสู่ที่ราบตอนกลาง และที่ราบลุ่มด้านตะวันออกของจังหวัด ทำให้จังหวัดราชบุรีมีศักยภาพทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งชนิดดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก โดยที่ราบสูงฝั่งตะวันตกเป็นพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกพืชไร่ เช่น สับปะรด อ้อย มันสำปะหลัง และการเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ราบตอนกลาง เป็นพื้นที่เหมาะสมกับการทำนา พืชผัก ผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์ ส่วนพื้นที่ราบลุ่มด้านตะวันออก เป็นพื้นที่ปลูกผัก ผลไม้ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกอบกับเกษตรกรมีการสืบทอดการพัฒนาการเกษตร จังหวัดราชบุรีจึงมีสถานการณ์ผลิตทางการเกษตรที่มี

คุณค่าและหลากหลายมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นภาคการผลิตที่สำคัญในการขับเคลื่อนสภาพเศรษฐกิจของจังหวัด

ด้านสังคมและวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรีมีประชากร ๘ ชาติพันธุ์ ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในสมัยสงครามในอดีต จนเป็นชาติพันธุ์ที่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ที่มีคุณค่าผ่านมาจนถึงรุ่นปัจจุบันมีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรง อันเป็นต้นทุนที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ทั้งด้านอาชีพ รายได้ การท่องเที่ยว เช่น ชาวไทยเชื้อสายจีน ในสมัยอดีตมีการใช้ภูมิปัญญาศิลปะการปั้นโอ่งมังกร และการนำลงเรือเพื่อส่งขายทั่วไป ภูมิปัญญาดังกล่าวนำมาสู่การพัฒนาการสร้างอาชีพ การเป็นเมืองแห่งการค้าขาย และการเป็น ๑ ใน ๑๒ เมืองต้องห้ามพลาต ด้านศิลปะ “ราชบุรี ชุมชนคนอาร์ต” มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งพิจารณาจากสาขาการค้าส่งค้าปลีก จังหวัดราชบุรีมีการขยายตัวมาอย่างต่อเนื่องปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ ๘ ของ GPP และเป็นต้นทุนที่สำคัญในเชิงสังคมที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุข

ภาคการเกษตร

การทำกรเกษตรในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกข้าวในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง มีการปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น มีการปลูกข้าว มากในพื้นที่ อ.ปากท่อ, อ.บ้านโป่ง, อ.โพธาราม พื้นที่ ๖๓,๒๘๒ ไร่ ๖๐,๖๓๔ ไร่ และ ๕๖,๘๙๑ ตามลำดับ มีการปลูกพืชไร่ การปลูกสับปะรดโรงงาน ปลูกมากในพื้นที่ อ.บ้านคา, อ.ปากท่อ, อ.สวนผึ้ง พื้นที่ ๘๒,๑๖๐ ไร่, ๑๖,๘๘๑ ไร่ และ ๑๐,๒๖๘ ไร่ ตามลำดับ และการปลูกอ้อยโรงงาน ปลูกมากในพื้นที่ อ.จอมบึง, อ.โพธาราม, อ.บ้านโป่ง พื้นที่ปลูก ๓/๓,๐๓๓ ไร่ ๕๖,๓/๙๐ ไร่ และ ๓๐,๙๖๑ ตามลำดับ การปลูกไม้ผลที่สำคัญได้แก่ การปลูกมะพร้าว น้ำหอม ปลูกมากในพื้นที่อ.ดำเนินสะดวก, อ.เมือง, อ.วัดเพลง พื้นที่ปลูก ๑๘,๕๐๓ ไร่, ๖,๓๐๓ ไร่ และ ๕,๓๒๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนั้นเป็นการปลูกมะม่วง ชมพู่ทับทิมจันทร์ องุ่น นอกจากนั้นเป็นการปลูกพืชผัก

ตาราง แสดงพื้นที่การทำการเกษตรในจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๘

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)					
	ทำนา	ทำไร่	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	ไม้ดอกไม้ประดับ
เมือง	๔๙,๖๑๗	๑๙,๙๗๔	๗,๕๔๐	๑๒,๘๓๕	๑๔,๖๒๑	๕๖๕
บางแพ	๑๕,๓๔๓	๒,๓๙๒	๑,๘๓๑	๑๒,๐๕๖	๒,๓๔๕	๘๓๑
บ้านโป่ง	๖๐,๖๓๔	๔๓,๐๗๕	๖,๘๑๐	๔,๕๑๒	๑,๓๘๙	๓๖๔
จอมบึง	๓๕,๒๑๔	๑๒๐,๕๗๐	๑๑,๙๙๘	๔,๑๙๔	๑,๗๓๕	๖๒๗
ดำเนินสะดวก	๑,๔๑๕	๕๗๒	๑๑,๒๑๓	๕๕,๔๒๘	๒๖,๑๔๕	๖๖๐
ปากท่อ	๖๓,๒๘๒	๓๒,๒๒๖	๑๔,๘๖๖	๑๐,๘๕๒	๒๑,๙๘๘	๒๙๒
โพธาราม	๕๖,๘๙๑	๖๑,๗๐๖	๓,๔๑๖	๔,๒๓๖	๓,๓๒๗	๑,๔๙๙
วัดเพลง	๖,๕๓๘	-	๑,๓๕๒	๙๓๑	๕,๔๗๙	-
สวนผึ้ง	๔๔๗	๓๘,๓๘๘	๓,๔๙๐	๗,๗๙๒	๒๒,๖๗๐	๗๘
บ้านคา	๒๐	๑๐๔,๒๙๐	๔,๖๗๘	๓,๒๘๕	๑๕,๖๘๑	๑๓

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี กันยายน ๒๕๕๙)

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ที่มีการเพาะปลูกมาก ๕ ชนิด คือ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง สับปะรด (โรงงาน) มันสำปะหลัง และ มะพร้าวอ่อน รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ข้าว จากสถิติข้อมูลการเกษตร ปี ๒๕๕๘ ข้าวนาปี มีพื้นที่ ปลูก ๒๘๓,๘๐๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๕๙ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๘๘,๔๐๙ ตัน ข้าวนาปรัง พื้นที่ปลูก ๑๔,๘๓๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๙๔ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๐,๓๐๕ ตัน เนื่องจากการวิเคราะห์สภาพน้ำต้นทุนจากสถานการณ์ พบว่า ปริมาณน้ำต้นทุนในลุ่มน้ำแม่กลอง มีอยู่ประมาณ ๔,๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งน้อยกว่าในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ปริมาณน้ำที่มีไม่เพียงพอต่อการทำนาปรัง

มะพร้าวน้ำหอม จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอมมากที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากดินมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมได้คุณภาพดี เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับ ความต้องการของตลาดต่างประเทศมีปริมาณสูงขึ้น ผู้ส่งออกต้องการผลผลิตจำนวนมากขึ้น มีผู้รับซื้อ โรงงานแปรรูปตั้งใหม่มากขึ้น มีผลทำให้ราคาสูงขึ้น จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นในช่วง ๒ - ๓ ปีนี้

ลัมปะรดโรงงาน ลัมปะรดโรงงานของจังหวัดราชบุรี พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอบ้านคา ปากท่อและสวนผึ้ง พื้นที่ปลูกลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเกษตรกรหลายรายใช้ปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา เมื่อยางพาราอายุมากกว่า ๓ ปี ก็ต้องเลิกปลูกลัมปะรด ทำให้พื้นที่ปลูกลดลง และด้วยสถานการณ์ภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลง มีผลต่อราคาที่สูงขึ้นเนื่องจากผลผลิตน้อย พื้นที่ปลูกในอนาคตคาดว่าจะไม่ลดลงมากกว่านี้ เนื่องจากมีปริมาณที่เหมาะสมทำให้ราคาดีอย่างต่อเนื่อง

มันสำปะหลัง มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกเฉพาะพื้นที่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใช้น้ำฝนเป็นหลัก ทำให้พื้นที่ปลูกคงที่ มีการเพิ่มหรือลดลงในปริมาณที่ไม่สูงนัก เนื่องจากพื้นที่เปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นได้ยาก

การปศุสัตว์

จังหวัดราชบุรี ได้ส่งเสริมด้านปศุสัตว์ เน้นการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยให้ผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ ลดและเลิกใช้สารเคมี เลี้ยงสัตว์ให้ปลอดโรคและมีความสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เลี้ยงและผู้บริโภค ลดต้นทุนการผลิต ใช้วัตถุดิบตามธรรมชาติ เพิ่มผลผลิตด้านปศุสัตว์เพื่อให้เกษตรกรมีกินมีใช้ภายในครัวเรือน เหลือจึงจำหน่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนเกษตรกรรายใหญ่ เน้นพัฒนาปรับระบบการเลี้ยง ให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม ควบคุมระบบการเลี้ยงให้มีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) เน้นการผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภคตั้งแต่ฟาร์มถึงโต๊ะอาหาร และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมสู่ราชบุรี เป็นเมืองเกษตรสีเขียว หรือ Green City

สัตว์เศรษฐกิจที่มีการเลี้ยงในจังหวัดราชบุรี

สุกร มีการเลี้ยงสุกรเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ จำนวน ๑,๓๕๐,๐๐๕ ตัว หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของการเลี้ยงสุกรทั้งประเทศ จากการส่งเสริมให้มีการเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม ขณะนี้ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ร้อยละ ๙๐ ได้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม สำหรับโรงฆ่าชำแหละในจังหวัดมีทั้งหมด ๒๓ แห่ง กำลังการผลิต ๑,๓๕๐ ตัวต่อวัน

โคนม มีการมากเป็นอันดับ ๒ ของประเทศ จำนวน ๔๓,๔๕๕ ตัว หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓ ของการเลี้ยงทั้งประเทศ ในส่วนของการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดราชบุรี จะเน้นการพัฒนาฟาร์มเลี้ยงโคนมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต มีปริมาณน้ำนมดิบเพิ่มขึ้น

โคเนื้อ มีอยู่ประมาณ ๙๖,๕๔๖ ตัว เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้เกษตรกร ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเร่งพัฒนาสายพันธุ์ โดยใช้การผสมเทียมเพื่อให้มีสายพันธุ์โคเนื้อลูกผสมบราห์มัน ชาร์โรเลส์ และบรอง อากี้แดง และจะพัฒนาฟาร์มเป็นฟาร์มเครือข่ายสัตว์พันธุ์ดีของกรมปศุสัตว์

แพะ มีจำนวน ๑๘,๓๐๕ ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยง ๗๐๖ ครัวเรือน จังหวัดมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงแพะ และได้กำหนดเป้าหมายมุ่งสู่การเป็นฮับแพะ โดยเน้นสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มมีชมรมผู้เลี้ยงแพะ และจะพัฒนาสายพันธุ์ โดยใช้งานผสมเทียมแพะ พัฒนาฟาร์มและระบบการเลี้ยงการจัดการให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม

ตารางแสดงจำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๙

ลำดับ	ชนิดสัตว์	จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๑	สุกร	๙๑
๒	โคนม	๒๒
๓	ไก่ไข่, ไก่เนื้อ, ไก่พันธุ์	๕, ๒๐, ๓
๔	เป็ดเนื้อ, เป็ดพันธุ์	๑๑, ๑
๕	นกกระทา	๔
๖	แพะนม, แพะเนื้อ	๑, ๒๔

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี กันยายน ๒๕๕๙)

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งสิ้นจำนวน ๒,๖๖๓ ราย เนื้อที่เลี้ยงรวม ๒๗,๔๗๘.๐๘ ไร่ ฟาร์มเลี้ยงรวม ๒,๗๒๐ ฟาร์ม (๔๙,๘๒๕ ไร่) ป่อเลี้ยงรวม ๔๙,๘๒๕ ป่อ สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงได้แก่ กุ้งก้ามกราม กุ้งขาว ปลาสวยงาม และปลาน้ำจืด (ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี มกราคม ๒๕๕๙)

ตารางแสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP ของจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

อำเภอ	ชนิดสัตว์น้ำ /พื้นที่เพาะเลี้ยง			
	ปลากลาย พื้นที่ (ไร่)	ปลาดุก พื้นที่ (ไร่)	กุ้งขาว พื้นที่ (ไร่)	กุ้งก้ามกราม พื้นที่ (ไร่)
เมืองราชบุรี	-	-	-	๘๐
ดำเนินสะดวก	-	-	-	๓๓
บางแพ	-	-	๘๒	๒,๑๘๒
โพธาราม	๑๐	๖	-	-
รวม	๑๐	๖	๘๒	๒๒๙๙

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี มกราคม ๒๕๕๙)

ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๑,๐๘๑,๓๘๗.๕๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓๓.๓๔ ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด ป่าไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เขาและเทือกเขาตะนาวศรี โดยข้อมูล ๓ ปี ย้อนหลังมีจำนวนพื้นที่ป่าไม้เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย สำหรับพื้นที่ป่าไม้จำแนกตามลักษณะบังคับตามกฎหมาย (ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ประกอบด้วย

- ป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่ ๑,๘๖๔.๙๕ ตารางกิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติ มีพื้นที่ ๓๒๘.๗๔ ตารางกิโลเมตร
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีพื้นที่ ๔๘๙.๓๑ ตารางกิโลเมตร
- ที่ราชพัสดุ มีพื้นที่ ๘๐๐.๐๐ ตารางกิโลเมตร

ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจังหวัดราชบุรีในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอเมืองราชบุรี และอำเภอดำเนินสะดวก รวมความยาว ๖๗ กิโลเมตร แม่น้ำแควอ้อม เป็นสาขาของแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมืองฯ และอำเภอวัดเพลง แม่น้ำภาษี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีในเขตอำเภอบ้านคา ไหลผ่าน อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง ไปบรรจบแม่น้ำไทรโยคใน

เขตจังหวัดกาญจนบุรี มีความยาวเฉพาะ ในเขตจังหวัดราชบุรี ๘๐ กิโลเมตร จังหวัดราชบุรี มีคลองดำเนินสะดวกที่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อเชื่อม แม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มจากตำบลบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บรรจบกับแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวตลอดลำคลอง ๓๕ กิโลเมตร และลำคลองสาขาอีก กว่า ๒๐๐ คลอง

ปริมาณน้ำต้นทุนของจังหวัด พบว่า มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของจังหวัดทุก ๆ ปี และในปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ จังหวัดมีความต้องการใช้น้ำเท่ากับ ๓๙ ล้าน ลบ.ม. เป็นความต้องการใช้น้ำด้านการเกษตรทั้งหมด

พื้นที่ในเขตชลประทานแม่กลองใหญ่ เขื่อนแม่กลอง ซึ่งทดน้ำแม่กลอง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอดำรง จังหวัดกาญจนบุรี ก่อให้เกิดคลองส่งน้ำสายใหญ่เพื่อการเกษตร การอุปโภค-บริโภค การเก็บกักน้ำ การระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วม ในเขตจังหวัดราชบุรีครอบคลุม พื้นที่ ๘๖๘,๖๘๐ ไร่

คุณภาพน้ำ จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพแม่น้ำแม่กลอง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ราชบุรี จำนวน ๓ ครั้ง เพื่อบ่งบอกระดับคุณภาพน้ำว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดีพอใช้ เลือ่มโทรม หรือเลือ่มโทรมมาก ซึ่งนำค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์มทั้งหมด (FCB) และแอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) มาคำนวณคุณภาพน้ำ พบว่า

- สถานีสะพานวัดใหม่ช้านาญ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดราชบุรี (MK๐๖) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เลือ่มโทรม (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ ๔)
- สถานีหน้าค่ายภาณุรังสี อำเภอมะนัง จังหวัดราชบุรี (MK๐๕) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ ๓)
- สถานีสะพานเฉลิมพระเกียรติช อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี (MK๐๗) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ ๒)

ตำบลบางแพ – ตำบลวังเย็น

สภาพทั่วไป

“บางแพ” ในอดีตก่อนจะเป็นหมู่บ้าน บริเวณท้องที่นี้เคยเป็นที่ลุ่มจรดชายทะเลเต็มไปด้วยป่าพง ป่ากก มีผู้อาศัยน้อย ถึงฤดูน้ำหลากชาวบ้านจะพากันไปตัดไม้ในป่าแล้วนำมาผูกเป็นแพ ล่องลงมาตาม คลองตาครุด และ คลองธรรมชาติ เพื่อออกไปค้าขายทางทะเล การเดินทางจะต้องนำแพไม้มาจอดพักค้าง แรมเป็นจำนวนมากเป็นประจำ และเมื่อมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือนรวมกันมากขึ้น จึงพากันเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านบางแพ” ต่อมาเมื่อมีผู้คนมาสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยมากขึ้น ก่อให้เกิดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ จึงเรียก ชุมชนนี้ว่า “บางแพ” เมื่อมีการจัดการปกครองจึงตั้งเป็นชื่อ ตำบล

ส่วน ตำบลวังเย็น แต่ก่อนที่จะได้ชื่อว่าตำบลวังเย็นนั้น ได้มีประวัติว่ามีเจ้าเมืองอยู่ท่านหนึ่ง ได้พา ภรรยาอยู่อาศัยด้วย ๓ คน และได้สร้างวัดให้ภรรยาคนละ ๑ วัด โดยภรรยาคนแรกได้สร้างวัดให้ชื่อว่า วัดหลวง ภรรยาคนที่ ๒ ได้สร้างวัดให้ชื่อว่า วัดกลาง ภรรยาคนที่ ๓ ได้สร้างวัดให้ชื่อว่า วัดบางแพใต้ และ ที่หน้าวัดกลางได้มีแม่น้ำสายใหญ่ กว้าง ลึกและเย็นมาก ไหลผ่าน มีน้ำตลอดทั้งปีไม่มีการแห้งขอด ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณที่กว้างและลึกนี้ว่า วัง ประกอบกับ น้ำเย็น มาก จึงเรียกว่า **วังเย็น** จึงใช้เป็นชื่อของ ตำบลจนถึงปัจจุบัน

ตำบลบางแพและตำบล เป็นตำบลหนึ่งในเจ็ดตำบลของอำเภอบางแพ ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบล บางแพ ประกอบด้วยพื้นที่ ๒ ตำบล คือ ตำบลบางแพและตำบลวังเย็น ตำบลบางแพมีหมู่บ้านจำนวน ๑๑ หมู่บ้านมีถนนทางหลวงแผ่นดิน สายบางแพ – ดำเนิน ผ่านตำบล ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทาง เกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์และรับจ้าง สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีแหล่งน้ำธรรมชาติ คลองชลประทาน เพื่อใช้ในการเกษตรและตำบลบางแพเป็นศูนย์รวมของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนหลายหน่วยงานของ อำเภอบางแพ

ข้อมูลด้านสังคม

ข้อมูลชุมชนตำบลบางแพจำนวน ๑๑ หมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อชุมชน/ชื่อหมู่บ้าน
๑	ชุมชนคลองน้ำใส ทิวไม้สวย
๒	ชุมชนบ้านกุ่ม
๓	ชุมชนบางแพใต้พัฒนา

ลำดับที่	ชื่อชุมชน/ชื่อหมู่บ้าน
๓	ชุมชนท่าราบหมู่เจ็ด
๔	ชุมชนไผ่แก้วรวมใจ
๕	ชุมชนตาลเรียงพัฒนา

๔	ชุมชนหมู่สี่สามัคคีร่วมใจ
๕	ชุมชนตลาดบางแพ
๖	ชุมชนท่าราบร่วมใจพัฒนา

๑๐	ชุมชนดอนแข่งสามัคคี
๑๑	ชุมชนดอนแข่งพัฒนา

ข้อมูลชุมชนตำบลวังเย็น จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อชุมชน/ชื่อหมู่บ้าน
๑	ชุมชนหมู่บ้านอีจางสามัคคี
๒	ชุมชนหมู่สองวังเย็น
๓	ชุมชนบ้านวัดหลวง
๔	ชุมชนหมู่สี่ร่วมพัฒนา
๕	ชุมชนปากดงนาคราม

ลำดับที่	ชื่อชุมชน/ชื่อหมู่บ้าน
๖	ชุมชนวังเย็นพัฒนา
๗	ชุมชนบ้านประตูน้ำ - วังเย็น
๘	ชุมชนวังเย็น - ดอนปล่อยไก่อ
๙	ชุมชนหนองม่วงพัฒนา
๑๐	ชุมชนเฉลิมพระเกียรติบ้านเตาอิฐ

พื้นที่

พื้นที่ประกอบด้วย ตำบลบางแพและตำบลวังเย็น ปัจจุบันเทศบาลได้จัดตั้งชุมชนแล้วจำนวน ๒๑ ชุมชน อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบางแพ จำนวน ๑๑ ชุมชน และอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังเย็น จำนวน ๑๐ ชุมชน มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีคลองธรรมชาติและคลองชลประทานไหลผ่านเพื่อใช้ในการเกษตร

เขตพื้นที่

เทศบาลตำบลบางแพ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๕๓.๐๔๙ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๒ ตำบล คือ ตำบลบางแพ และตำบลวังเย็น โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลหนองโพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบ้านฆ้อง อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

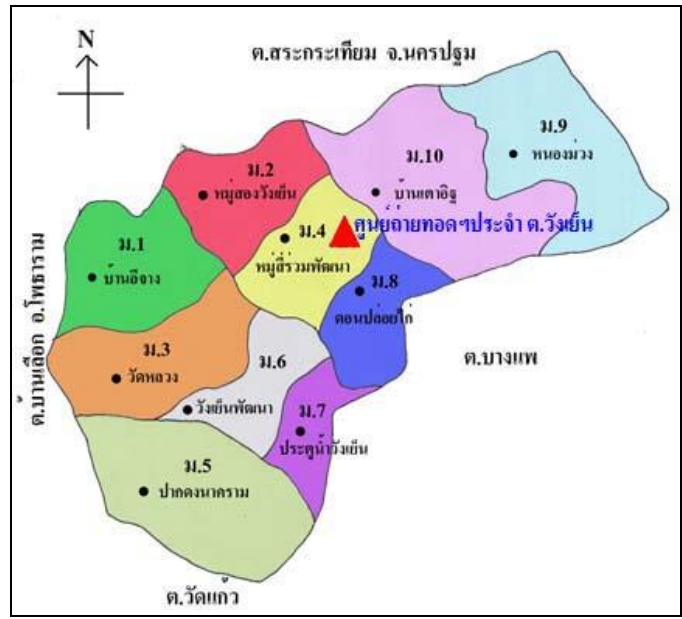
ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลดอนใหญ่ ตำบลหัวโพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลบ้านเลื่อ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

แผนที่ตำบล

ตำบลบางแพ

ตำบลวังเย็น

การตั้งบ้านเรือน

ประชากรส่วนใหญ่ มีการกระจุกตัวหนาแน่นบริเวณที่ว่าการอำเภอบางแพ ซึ่งเป็นย่านการค้า และชุมชน รวมทั้งบริเวณริมทางหลวงหมายเลข ๓๒๕ (สายบางแพ-ดำเนิน) บริเวณสี่แยกบางแพริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณริมถนนภายในหมู่บ้าน ตั้งแต่วัดใหม่อู่จาง หมู่ที่ ๑ ตำบลวังเย็น จนถึงหมู่ที่ ๑ ตำบลบางแพ บริเวณบ้านดอนแซง หมู่ที่ ๑๐-๑๑ ตำบลบางแพ

การใช้พื้นที่

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลบางแพ เป็นที่ราบลุ่ม ดินส่วนใหญ่ที่พบเป็นดินเหนียว และดินปนทราย ซึ่งเหมาะแก่การปลูกข้าวและพืชไร่ต่างๆ พบว่า มีการเช่าที่ดินของราษฎรทำการเกษตรประเภททำสวน ทำนาข้าว ทำบ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกุ้งก้ามกราม บ่อเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ทำให้มีความหลากหลายในการใช้ประโยชน์ของที่ดิน

แหล่งน้ำ

เทศบาลตำบลบางแพ มีคลองธรรมชาติที่สำคัญ ๘ แห่ง คือ

๑. คลองตาดต	๕. คลองหนองม่วง
๒. คลองสะแก	๖. คลองซุด
๓. คลองค่อม	๗. คลองหนองปิง
๔. คลองบ้านโรง	๘. คลองน้ำใส

การคมนาคม / การจราจร

ถนนในเขตเทศบาล มีประมาณ ๑๕๖ สาย แบ่งประเภทของถนน ดังนี้

- ตำบล บางแพ ถนนลูกรัง ๔๔ ถนนหินคลุก ๙ ถนนลาดยาง ๒๙ ถนนคอนกรีต ๑๐ รวม ๙๒
- ตำบล วังเย็น ถนนลูกรัง ๑๗ ถนนหินคลุก ๖ ถนนลาดยาง ๓๔ ถนนคอนกรีต ๗ รวม ๖๔

การจัดการขนส่งมวลชน

เทศบาลตำบลบางแพ มีเส้นทางคมนาคมสำคัญ คือ

๑. เส้นทางหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ผ่านบริเวณแยกบางแพ ซึ่งสามารถสัญจรไปยังกรุงเทพฯ และลงสู่ภาคใต้ของประเทศไทยได้

๒. เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒๕ (สายบางแพ - ดำเนิน) ซึ่งเป็นเส้นทางผ่านภายในชุมชนของเทศบาล (ที่ว่าการอำเภอบางแพ)

การคมนาคมสามารถใช้รถยนต์โดยสารได้ ๒ สาย คือ

สายที่ ๑ เป็นรถโดยสารขนาดใหญ่

- ๑) วิ่งระหว่างอำเภอตำเนิน - กรุงเทพฯ
- ๒) วิ่งจากจังหวัดเพชรบุรี - ราชบุรี - กรุงเทพฯ ผ่านบริเวณสี่แยกบางแพ
- ๓) วิ่งจากจังหวัดราชบุรี - กาญจนบุรี ผ่านบริเวณสี่แยกบางแพ

สายที่ ๒ เป็นรถยนต์โดยสารขนาดเล็ก (รถสองแถว)

- ๑) วิ่งระหว่างอำเภอตำเนินสะดวก - อำเภอโพธาราม
- ๒) วิ่งระหว่าง อำเภอตำเนินสะดวก - ราชบุรี
- ๓) วิ่งระหว่างถนนสายบ้านเหนือบางแพ - บ้านกุ่ม
- ๔) วิ่งระหว่างถนนสายบางแพ - ดอนใหญ่
- ๕) วิ่งระหว่างถนนสายโพหัก - บางแพ - โพธาราม

การประปา

เทศบาลตำบลบางแพจะมีการถ่ายโอนการบริการด้านประปา ไปอยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งมีการวางท่อส่งน้ำมาจากตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งจะแก้ปัญหาเกี่ยวกับน้ำกระด้างถาวรได้ จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา ๒,๙๙๖ ครัวเรือน

การไฟฟ้า

การบริการกระแสไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลบางแพ อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยการบริการไฟฟ้าย่อยบางแพ ซึ่งขึ้นกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และได้มีการติดตั้งแผงโซล่าเซลล์ ให้กับบ้านเรือนที่สายไฟหลักเข้าไม่ถึง บ้านเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางแพจึงมีไฟฟ้าครบทุกครัวเรือน

การสื่อสารและการโทรคมนาคม

เทศบาลตำบลบางแพ เป็นที่ตั้งที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขบางแพ ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านซ้ายของทางหลวง หมายเลข ๓๒๕ (สายบางแพ - ตำเนินฯ) ก่อนถึงที่ว่าการอำเภอบางแพ ประมาณ ๕๐๐ เมตร พร้อมนี้มีการจัดตั้งชุมสายโทรศัพท์บางแพ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้สำนักงานเกษตรอำเภอบางแพ ริมถนนสายบางแพ - ตาลเดี่ยว สำหรับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารของเทศบาลตำบลบางแพ ให้บริการทางหอกระจายข่าว สามารถครอบคลุมพื้นที่ ไร่ยละ ๙๐

การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่นการทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งขณะนี้มีการเกษตรกรรมเริ่มหันมาเลี้ยงโคนม เลี้ยงกึ่งมากขึ้น ในปัจจุบันมีการส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มแม่บ้าน ประชาชนอีกส่วนหนึ่งได้หันไปประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่เทศบาล และพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากปัจจุบันมีนักธุรกิจเข้ามาก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมบ้างแล้ว เช่น โรงงานผลิตวุ้นเส้น โรงงานผลิตแตนเลสเกี่ยวกับรถยนต์ โรงงานทอผ้าฝ้าย โรงงานผลิตกล่องกระดาษ เป็นต้น

๑. การเกษตรกรรม

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีพื้นที่ชุมชนหนาแน่นเป็นบางส่วน การเกษตรกรรม จึงเป็นอาชีพหลักของประชาชนในเขตเทศบาล เนื่องจากมีแหล่งน้ำชลประทานที่ให้น้ำตลอดปี ทำให้ผลการผลิตค่อนข้างสูง พืชที่ทำการเพาะปลูก ได้แก่ ข้าว ถั่วเขียว ข้าวโพด ดอกไม้ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ประเภท สุกร ไก่ โคเนื้อปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาเลี้ยงโคนม เนื่องจากมีสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตนมอยู่ใกล้พื้นที่ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่บางส่วนของพื้นที่ได้รับกระทบจากการจัดการน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ภายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่เป็นอย่างมาก เช่น บ้านเตาอิฐ บ้านหนองม่วง บ้านวัดเหนือ และบ้านดอนแซง

๒. การพาณิชย์กรรม / การบริการ

การค้าขายในเขตเทศบาลเป็นลักษณะที่มีตามชุมชนเท่านั้น และมีการประกอบการเลี้ยงสุกรที่ทำรายได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากได้ส่งออกไปจำหน่ายต่างท้องที่ ส่วนการเลี้ยงโคนม ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับการหาซื้อสินค้าต่าง ๆ ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางไปซื้อสินค้าจากชุมชนขนาดใหญ่ในอำเภอโพธาราม อำเภอบ้านโป่ง อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอเมืองราชบุรี เนื่องจากการเดินทางไป - มาสะดวก และมีสินค้าให้เลือกซื้อตามความต้องการเป็นจำนวนมาก

๓. การอุตสาหกรรม

เทศบาลตำบลบางแพ มีแหล่งอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น โรงงานผลิตกล่องกระดาษ, โรงงานผลิตวุ้นเส้น, โรงงานผลิตผ้าฝ้าย, โรงงานผลิตที่นอน, โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์, โรงงานถลุงเหล็ก, โรงงานปั่นฝ้าย, โรงผลิตน้ำกระเจียบ, โรงงานอุปกรณ์ไฟฟ้า, โรงงานหล่อเสาเข็ม, โรงงานสแตนเลส, โรงสี, โรงงานทำขนม ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชากรในเขตเทศบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น

ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ลักษณะของวัดในเขตเทศบาลจะเป็นวัดที่มีพื้นที่กว้างขวาง และตั้งอยู่ควบคู่กับโรงเรียนด้วย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา เป็นการบวชชีพราหมณ์ ซึ่งประชาชนนิยมให้ความร่วมมือมาร่วมกิจกรรมกันมาก

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

๑) ประเพณีสงกรานต์	๓) ประเพณีขึ้นปีใหม่	๕) ประเพณีออกพรรษา
๒) ประเพณีลอยกระทง	๔) ประเพณีเข้าพรรษา	

การป้องกันอาชญากรรม

ด้านการป้องกันอาชญากรรมปัจจุบัน มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางแพ ๑ แห่ง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำอยู่ มีการจัดชุดสายตรวจออกตรวจตราสม่ำเสมอ ร่วมทั้งการปราบปรามผู้กระทำความผิดอยู่เป็นประจำ ส่วนใหญ่ มักเป็นคดีเล่นการพนันและยาเสพติด

หลักแนวคิดและบทวิเคราะห์

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนิน ไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ที่มีต่อ ผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความ รอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันยังต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางด้านจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และ นักธุรกิจทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการ เปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลก ภายนอก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานข้างต้น เป็นที่มาของ นิยาม "๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข" ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่าน ช่องทางต่างๆ อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย ความ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไข ความรู้ และ คุณธรรม

ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง เศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายที่กว้างขวาง ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากจนเกินไป โดยไม่ไป เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุ มีผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

๓. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไข ของการ ตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่พอเพียง ๒ ประการดังนี้

๓.๑ เจ็อนไซความรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนเพื่อจะได้ รมัตระวังในการปฏิบัติ

๓.๒ เจ็อนไซคุณธรรม ที่จะเป็นตัวสร้างเสริม อันประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร เพื่อใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ประเทศไทยกับ เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้ผลิต หรือผู้บริโภค พยายามเริ่มต้นผลิต หรือบริโภคภายใต้ขอบเขต ข้อจำกัดของรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ซึ่งก็คือ หลักในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเอง และลดภาวการณ์เสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจพอเพียงมิใช่หมายความถึง การกระเปียดกระเสียจนเกินสมควร หากแต่อาจพุ่มเพียงพอได้ เป็นครั้งคราวตามอัตรภาพ แต่คนส่วนใหญ่ของประเทศ มักใช้จ่ายเกินตัว เกินฐานะที่หามาได้ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐานแล้ว ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคงทางอาหาร เป็นการสร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกๆระดับ ทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นจะต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคอสังหาริมทรัพย์ และการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้น เมื่อได้พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือพระบรมราโชวาทในด้านต่างๆ จะทรงคำนึงถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมของประชาชนด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้ แนวการปฏิบัติตามพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางดังนี้

๑. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความพุ่มเพียงพอในการใช้ชีวิต

๒. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต

๓. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง

๔. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มี รายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ

๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตามหลักศาสนา

การพัฒนาประเทศตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาประเทศ มิได้มีแบบอย่างตายตัวตามตำรา หากแต่ต้องเป็นไปตามสภาพภูมิประเทศทาง ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา วัฒนธรรมชุมชน ที่มีความหลากหลาย ในขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ จำเป็นที่จะต้องพยายามหาแนวทาง ดำรงชีวิตตามหลักการพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม เพื่อสร้างเป็นภูมิคุ้มกัน ป้องกันผลกระทบต่อชุมชน เอกอัครราชทูต และวัฒนธรรมของชุมชน มิ ให้ล่มสลายไป

จากแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางที่ให้ประชาชนดำเนินตามวิถีแห่งการดำรงชีพ ศานติสุข โดยมีธรรมะเป็นเครื่องกำกับ และใจตนเป็นสำคัญ ซึ่งก็คือ วิถีชีวิตไทย ที่ยึดทางสายกลางของ ความพอดี ในหลักพึ่งพาตนเอง ๕ ประการดังนี้

๑. ความพอดีด้านจิตใจ ต้องมีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

๒. ความพอดีด้านสังคม คือความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักฝึก กำลัง และที่สำคัญ ต้องมีกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดรากฐานที่มั่นคงและแข็งแรง

๓. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและ รอบคอบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

๔. ความพอดีด้านเทคโนโลยี ต้องรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการ และควรจะพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ สภาพแวดล้อมของเราเอง

๕. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ ต้องรู้จักเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอสมควร พออยู่พอ กินตามอัตภาพ และฐานะของตนเอง

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาจะเริ่มจาก การสร้างพื้นฐาน ความพอกินพอใช้ ของประชาชนในชาติเป็น ส่วนใหญ่ก่อน แล้วจึงค่อยเสริมสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจ ตามลำดับ เพื่อให้เกิดความสมดุล ทางด้านต่างๆ หรือดำเนินการให้เป็นไปเป็นขั้นเป็นตอน มิใช่การก้าวกระโดด ที่ต้องพึ่งปัจจัยจากภายนอก มาเป็นตัวกระตุ้น ซึ่งมักแต่จะสร้างปัญหาตามมาอย่างมากมายและไม่ยั่งยืน ดังนั้นวิธีการต่างๆ ตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นหนทางที่มั่นคง มีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ ที่จะให้ประชาชนในชาติและ
พื้นฐานของเศรษฐกิจโดยรวม มีความเข้มแข็ง มีรากฐานที่มั่นคง ยั่งยืนอย่างยาวนานอย่างแท้จริง
(ที่มา:<http://www.raiporjai.com/sufficiency.php?no=๒๐&pg=๑>)

นโยบายเกษตร ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่
ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ...ซึ่งกว่าจะมาเป็น Thailand ๔.๐ ก็ต้องผ่าน ๑.๐ ๒.๐ และ ๓.๐ กันมาก่อน

Thailand ๑.๐ ก็คือยุคของเกษตรกรรม คนไทยปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิต
ไปขาย สร้างรายได้และยังชีพ

Thailand ๒.๐ ซึ่งก็คือยุคอุตสาหกรรมเบา ในยุคนี้เรามีเครื่องมือเข้ามาช่วย เราผลิตเสื้อผ้า
กระเป๋า เครื่องดื่ม เครื่องเขียน เครื่องประดับ เป็นต้น ประเทศเริ่มมีศักยภาพมากขึ้น

Thailand ๓.๐ (ซึ่งเป็นยุคปัจจุบัน) เป็นยุคอุตสาหกรรมหนัก เราผลิตและขายส่งออกเหล็กกล้า
รถยนต์ ก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อเน้นการส่งออก

ในช่วงแรก Thailand ๓.๐ เติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันกลับเติบโตเพียงแค่ ๓-๔% ต่อปีเท่านั้น
ประเทศไทยจึงตกอยู่ช่วงรายได้ปานกลางมาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปีแล้ว ในขณะที่ทั่วโลกมีการแข่งขันที่สูงขึ้น
เราจึงต้องเปลี่ยนสู่ยุค Thailand ๔.๐ เพื่อให้ประเทศไทยให้กลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง

ในปัจจุบันประเทศไทยยังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” จึงต้องการปรับเปลี่ยน
เป็น “ทำน้อย ได้มาก” ก็จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และ
เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วย

ภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมอย่าง
การเกษตรก็ต้องเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและใช้
เทคโนโลยีหรือ Smart Farming โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ

เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเปลี่ยน
จากรูปแบบบริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่บริการที่มีมูลค่าสูง เปลี่ยนจากแรงงาน
ทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง

โมเดลของ Thailand ๔.๐ นั่นคือ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งโมเดลนี้จะสำเร็จได้ ต้องใช้แนวทาง
สานพลังประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน อนาคต ประชาชน สถาบันศึกษาและ
สถาบันวิจัยต่างๆ ประกอบกับการส่งเสริม SME และ Startup เพื่อขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน พร้อม

ต้องมีโครงสร้างด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ มีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมประชากรมากที่สุด เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทุกภาคส่วนได้อย่างไม่สะดุด

โครงสร้างของ ICT ก็จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ เราจะก้าวข้ามผ่านกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่รายได้สูง ในยุค Thailand ๔.๐ ได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายให้ได้ (ที่มา: <https://www.it๒๔hrs.com/๒๐๑๗/thailand-๔-๐/>)

เมืองเกษตรสีเขียว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดให้โครงการเมืองเกษตรสีเขียว (Green Agriculture City) เป็นโครงการสำคัญ (Flagship Project) ของกระทรวงเกษตรฯ ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยชู ๓ หัวใจสำคัญสู่การเป็นเกษตรสีเขียว คือ พัฒนาพื้นที่ พัฒนาสินค้า และพัฒนาคนอย่างบูรณาการครบทุกภาคส่วนและมีการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจากจังหวัดที่มีศักยภาพและมีความโดดเด่นในการผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง รวม ๖ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ หนองคาย ศรีสะเกษ ราชบุรี จันทบุรี และพัทลุง โดยเป็นตัวแทนของจังหวัดต้นแบบในแต่ละภาคของประเทศ เพื่อผลักดันให้เป็นเมืองเกษตรสีเขียว และพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงเกษตร สาธารณสุขของ ๖ จังหวัดต้นแบบ ร่วมกันกำหนดพื้นที่ที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่สีเขียว ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้มีกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ดีเหมาะสม (Good Agricultural Practice) ให้ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างในสินค้าเกษตร และใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตสู่เศรษฐกิจเกษตรสีเขียว (Green and Cool Agricultural Economy)

หัวใจสำคัญของการพัฒนาเมืองเกษตรสีเขียว คือ ๑. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ปราศจากมลพิษรบกวน มีการจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ ๒. พัฒนาตัวสินค้าให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย ไม่มีสารพิษตกค้าง มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต ๓. พัฒนาค้นให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถทำการผลิต และอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

“สิ่งสำคัญในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน คือ การส่งเสริม สนับสนุน การให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนากระบวนการในการทำเกษตรกรรมให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

“สิ่งสำคัญในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน คือ การส่งเสริม สนับสนุน การให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนากระบวนการในการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่การผลิตและการ

บริโภค และมีความปลอดภัย มีคุณภาพได้มาตรฐาน เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”
(ที่มา: http://www.ddd.go.th/WEB_Greencity/๖Greencity.html)

ราชบุรีเมืองเกษตรสีเขียว

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี : เมืองเกษตรสีเขียว สังคมมีความสุข เศรษฐกิจมั่นคง

เมืองเกษตรสีเขียว พัฒนาระบบการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดี และเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลของเกษตรกรรม โดยจัดให้มีกลไกการให้ความรู้ และขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ ด้านการตลาด ส่งเสริมและพัฒนารวมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน โดยพัฒนาให้มีการเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การรวบรวมผลผลิต การขนส่ง จนถึงผู้จำหน่ายผลผลิต

สังคมมีความสุข เป็นการอยู่ร่วมกันของประชาชนในจังหวัดอย่างสันติสุข มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินที่เหมาะสม เข้าถึงระบบประกันสุขภาพที่ครอบคลุม มีการสืบทอดวัฒนธรรมอย่าง มีคุณค่า มีรายได้ที่เหมาะสมภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสวยงาม

เศรษฐกิจมั่นคง เป็นเศรษฐกิจที่พัฒนาที่ระเบิดจากข้างใน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันและพึ่งตัวเองในสถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ในกลุ่มประชาชนและเกษตรกร และยกระดับเป็นการพัฒนาในสาขาการผลิตที่จะขับเคลื่อนมูลค่า GPP ของจังหวัด ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน คุณภาพผลผลิต และการบริการ ตลอดจนการบริหารการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการปรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้มั่นคง มีภูมิคุ้มกันในการขยายตัวต่อไป

การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS)

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑. มีระบบชลประทานที่ครอบคลุม</p> <p>๒. พื้นที่การเกษตรมีดินอุดมสมบูรณ์</p> <p>๓. มีการทำเกษตรกรรมที่มีความหลากหลาย</p> <p>๔. การคมนาคมสะดวก</p> <p>๕. เกษตรกรมีองค์ความรู้/ความเชี่ยวชาญ</p> <p>๖. มีผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็ง</p> <p>๗. มีปราชญ์เกษตรที่มีความเชี่ยวชาญหลายสาขา</p> <p>๘. สินค้าเกษตรมีความหลากหลาย</p>	<p>๑.ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร</p> <p>๒.เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม</p> <p>๓.ขาดตลาดเชิงสุขภาพ</p> <p>๔.ขาดการรวมตัวของสินค้าเกษตร</p> <p>๕.การขนส่งสินค้ายังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๖.ขาดความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>๗.ขาดทายาทผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกร</p> <p>๘.ขาดการวางแผนการผลิต</p> <p>๙.เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านกฎหมาย</p> <p>๑๐.เกษตรกรไม่สามารถตั้งราคาผลผลิตเองได้</p> <p>๑๑.เกษตรกรมีหนี้สินจากหนี้ในระบบ</p>
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค(Threat)
<p>๑.ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี เน้นการเกษตรกรรมตามแนวทางเมืองเกษตรสีเขียว พัฒนาระบบการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดีและเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน</p> <p>๒.ส่วนราชการ ให้ความสำคัญกับภาคเกษตรกรรม</p> <p>๓.มีตลาดกลางรองรับผลผลิตทางการเกษตร(ศรีเมือง)</p> <p>๔.เส้นทางการคมนาคมสะดวก</p>	<p>๑.มีผักตบชวาในคูคลองมาจากพื้นที่อื่นมาก</p> <p>๒.กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานภาคการเกษตรยังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๓.มีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินเนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า</p>

เกษตรกรของตำบลบางแพ-ตำบลวังเย็น ส่วนใหญ่แล้วจะปลูกพืชผักและข้าวเป็นหลัก มีสภาพดินดีจากการเป็นท้องทะเลเก่า ทำให้มีซากกุ้งหอยปูปลาทับถมกันจนดินมีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ จึงสามารถปลูกพืชได้ผลผลิตที่ดีหลายชนิด ประกอบกับอยู่ในเขตเทศบาลจึงมีเส้นทางการคมนาคมสะดวก มีแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในพื้นที่ แต่หากผลิตเป็นพืชเศรษฐกิจคราวละมากๆก็สามารถรวบรวมผลผลิตไปจำหน่ายยังตลาดศรีเมืองได้ โดยเฉพาะกัญช้ายซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีชื่อเสียงของตำบลบางแพ ซึ่งได้รับการยอมรับกันในตลาดผู้บริโภค แต่ทั้งนี้เกษตรกรยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง และไม่ได้วางแผนการผลิตและจัดจำหน่าย จึงถูกผู้รับซื้อกดราคา อีกทั้งยังขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จึงมักมีปัญหากับเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกรเกี่ยวกับสัญญาเช่า และมีผลต่อความมั่นคงในลงทุนทำเกษตรกรรมบนพื้นที่เช่าระยะยาว และปัญหาที่สำคัญของตำบลบางแพ-วังเย็น คือขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ หรือผู้รับจ้างงานภาคการเกษตร ล้วนลดลงและขาดผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม จึงต้องร่วมกันสร้างจิตสำนึกให้มีความใส่ใจรักงานด้านการเกษตรรุ่นใหม่มาสืบสานอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

ยุทธศาสตร์การเกษตรของตำบลบางแพ-วังเย็น อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

วิสัยทัศน์

“ เกษตรปลอดภัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมยั่งยืน ”

ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ ด้านการพัฒนาบุคคล

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมองค์ความรู้แก่เกษตรกร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพขององค์กรเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ด้านการพัฒนาสินค้า

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตร

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ พัฒนาแหล่งน้ำภาคการเกษตร
- ๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

แผนพัฒนาเกษตรกรรม

แผนงาน โครงการพัฒนาเกษตรกรรมตำบลบางแพ-วังเย็น อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ ด้านการพัฒนาบุคคล

แนวทางพัฒนา/แผนงาน/ โครงการ	วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่ง งบประมาณ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงาน รับผิดชอบ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
โครงการสร้างจิตสำนึกให้คนรุ่นใหม่รักในอาชีพเกษตรกรรม	เพื่อจัดทำกระบวนการสร้างจิตสำนึกให้เกิดคนรุ่นใหม่ที่มีใจรักในอาชีพเกษตรกรรม	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- เกษตรจังหวัด/อำเภอ - ธกส. - พัฒนาที่ดิน - สกจ.รบ. - อบต./อบจ. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
โครงการอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	เพื่ออบรมเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรครบทุกวงจร ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สกจ.รบ. - อบต./อบจ. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ด้านการพัฒนาสินค้า

แนวทางพัฒนา/แผนงาน/ โครงการ	วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่ง งบประมาณ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงาน รับผิดชอบ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
โครงการส่งเสริมการผลิตตาม มาตรฐานGAP เพื่อเพิ่มคุณภาพ ของสินค้า	อบรมให้องค์ความรู้ใน ด้านการผลิตตาม มาตรฐานGAP เพื่อเพิ่ม คุณภาพของสินค้า เกษตร	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- เกษตรจังหวัด/อำเภอ -กรมวิชาการเกษตร -สกจ.รบ. -อบต./อบจ. -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
โครงการส่งเสริมการแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ เพื่อทำ ผลิตภัณฑ์การเกษตร	อบรมส่งเสริมองค์ ความรู้ การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ และการทำ ผลิตภัณฑ์การเกษตร	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- เกษตรจังหวัด/อำเภอ -กระทรวงพาณิชย์ -สกจ.รบ. -อบต./อบจ. -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรการเกษตร

แนวทางพัฒนา/แผนงาน/ โครงการ	วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่ง งบประมาณ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงาน รับผิดชอบ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
โครงการขุดลอกคูคลองและ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ขุดลอกคูคลองและ แหล่งน้ำเพื่อการ เกษตรกรรมให้ เหมาะสมกับช่วงเวลา (ในช่วงแล้ง)	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- ท้องเที่ยวจังหวัดราชบุรี - สกจ.รบ. - อบต./อบจ. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
โครงการแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	พัฒนาพื้นที่สวนของ เกษตรกรให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ		←————→				- เกษตรจังหวัด/อำเภอ - ท้องเที่ยวจังหวัด - สกจ.รบ. - อบต./อบจ. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง